

JENS HANSEN'S SØFARTSMUSEUM MARSTAL SØFARTSMUSEUM

ÅRETS GANG 1990

1990 var alt i alt et godt år for museet. Den igangværende EDB-registrering er fortsat løbende. Alt nytillkommet grej registreres straks, medens det gamle indkøres over lang, heraf resterer ca. 1/3. Endelig kommer alt, hvad der hedder negativer og fotos oven i – engang.

Museet har igen i det forgangne år modtaget en række sager, spændende lige fra enkeltfotos til f. eks. en samling af 7 skibsmodeller. Museet har modtaget en del skibsportrætter og skibsbilleder, ligesom en del er erhvervet, bl. a. 3 malerier af den nu afdøde marinemaler Skottenborg Frederiksen, hvilket er muliggjort gennem anonym pengegave. Årets største genstand var en jagtpæl fra Marstal havn, den er ikke blot stor i bogstaveligste forstand, men også særdeles vægtig i søhistorisk sammenhæng. En af Marstals havns vigtigste funktioner gennem tiderne er oplæggerfunktionen, og i den sammenhæng spiller jagtpælen naturligvis en central rolle. I virkeligheden så vi naturligvis helst, at pælen forblev på sin oprindelige position, men da udviklingen umuliggjorde dette, er det godt, at vi har fået den bjærget til museets gård for bevaring for efterslægten. I gården har jagtpælen iøvrigt fået selskab af et par store stokankre, som museets folk nu har gjort stokke til og rigget op.

Bevaring/konservering er fortsat på eget værksted og dels på amtens

konserveringsanstalter. Vi har fået restaureret en del skibstegninger, men en del resterer, ligesom skibsportrætter og malerier er i vente-position.

Museet har været velbesøgt i forgangne sæson, der strækker sig længere og længere i begge ender. Entréindtægten har således aldrig været højere. De permanente udstillinger har undergået løbende ajourføring med nytilkomne genstande. På øverste loft, bygning 2, har skibsbygningen fået sit blivende sted med halvmodeller, spanterjeste modeller, værfts-fotos o. l. Brandgrejet, der ligeledes har ført en omflakkeude tilværelse, har fundet blivende sted i kælderen, bygning 2. Havnemodellen i bygning 1 er blevet færdiggjort, efter aftaler med Niels Stegmann, der døde i foråret. Han nåede at færdiggøre en dampskibsmodel, der skulle indrulleres i oplæggerflåden sammen med sejlskibe, leveret af Stegmann året til foren. Alle skibene fik nye fortøjninger og ræerne er blevet brasat og kajet, alt efter havnereglementet. Henning Terkelsen har stået for omrigningen.

Som vanligt har der været megen omvisning, film- og foredragsvirk-somhed, og god kontakt til og omtale i pressen, bl. a. har vi medvirket i TV's »Portræt af en kommune«. Vi har haft udstillinger rundt omkring, bl. a. på m/f »Lodbrog«, Rødby-Puttgarten. Vi har haft en udefra kommende udstilling om truede dyrearter, som vi imidlertid grundet arten og omfanget foretrak at lade køre på skolerne rundt på øen, hvor den også har udfyldt sin mission.

Forespørgsler til såvel egnsarkiv som søfartsarkivet har været stigen-de, og er meget tidskrævende, - men det er jo en naturlig del af vores funktion, som vi også for hidtil har været i stand til at klare, ikke mindst takket være vores talstærke frivillige skare, der i 1990 er blevet øget med Kitty Madsens arbejdskraft. Den via kommunen udstationerede arbejds-kraft har ligeledes været et fantastisk løft i den rigtige retning, med abso-lut dygtige folk.

På udgivelsessiden startede vi med at udgive reproduktioner af skibs-portrætter i 1990, det blev til en serie på 4 forskellige typer, ligesom vi udgav 2 reproduktioner af marinemalerier, ét af Carl Rasmussen og ét af Skottenborg Frederiksen, ligesom vi har udgivet et sort/hvidt tryk af Carl Rasmussen. Op under jul nåede vi at få 4 publikationer på gaden, hæftet »Den store havnemole« af Leif Rosendahl og hæftet »Den store bybrand« af K. K. Henriksen samt bøgerne »Sejlskibskår« af en sejlskibs-somand og billed/tekst-bogen »En by ændrer ansigt« af Andrea Galsbo/Erik Kromann. Interessen har været over al forventning, så det giver jo blod på tanden fremover.

På det kontormæssige område anskaffede vi os endnu et EDB-værk, da det hurtigt viste sig at det første apparatur ikke kunne klare opgaven

alene. Trods en del begynderseksis må man indrømme, at et sådant apparatur er fantastisk nyttigt og givtigt.

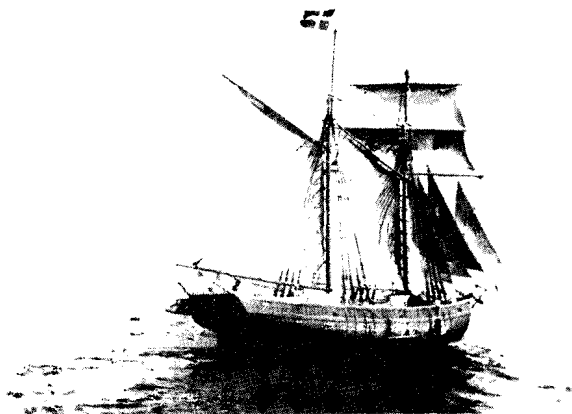
Økonomien. Som tallene viser (tallene i parentes er 1989-tal), gik det i den rigtige retning, og vi har et fromt ønske om at udviklingen fortsat vil være os lige så gunstig stemt. En af hovedhjørnestenene er, som før nævnt, vores medlemsskare og dermed medlemskontingentet, som er en af basiserne for videre tilskudsordninger. Efter indbyggertallet må vi absolut være det museum, der har det største antal medlemmer (p. t. 686), ingen tvivl om det. Det kan vi kun være vældig stolte over, og kan blot sige: at der altid er plads til en til. Medlemskontingentet blev på 40.485 (37.505). Kommuncetilskudet forblev 120.000, men for indeværende år har vi fået en forhøjelse på 10.000 kr., og endelig steg entréindtægten til 248.117 kr. (224.444), altså lige ved en kvart mio. kr. Så det var absolut glædeligt.

PÅ GENSYN SÆSON 1991!

Erik Kromann, Inspector.

I SERIEN AF SKIBSTYPER

er vi nået til topsejlskonnerter. Denne er rigget som en almindelig foren-agter, men med 2 råsejl på fokkemasten, nemlig under og over topsejl, med mindre riggen er gammeldags, hvor topsejlet er i ét udelt sejl. Typen optræder fra omkring år 1800 her i landet, men er først rigtig talrig i anden halvdel af århundredet med godt halvandet hundrede af slagsen. Topsejlskonnerter lå for størstepartens vedkommende i Nord-Østersø-fart, det var her i nærfarten at konkurrencen fra dampskibene først blev følelig, derfor forsvinder typen da også relativt hurtigt i begyndelsen af vort århundrede. Med en bruttotonnage for de flestes vedkommende på omkring de 100, var skibene for små til oversøiske farter. Dog findes der, som altid, undtagelser. Eksempelvis var der en del topsejlskonnerter placeret i nyfoundlandsfarten. En af disse var »Anna Cecilie« af Ærøskøbing på 93 brutto tons, bygget sammesteds 1899 af N. Hansen til lokalt rederi og med C. H. Drejø som fører. 1912 solgtes skibet til Marstal til et rederi ved Hans Petersen, hvor den omdøbtes til »Saturn«. Ifølge anmeldelse fra rederiet, dateret Marstal 29.7. 1916 er intet hørt fra skonnerter siden afsejlingen fra Bonne Bay, Newfoundland 27.1. samme år med en ladning på 130 ts. klipfisk bestemt for Cork, Irland. Skibet for-menes forlist med mand og mus. Besætningen bestod af captn. Anders C. F. Nielsen og strm. Hans Herman Olsen, begge Marstal, og ungmand Albert Herman Clausen og kok Emil R. M. Petersen, begge af Magleby. – Det var den slags lakoniske meddelelser, der alt for ofte var det sidste man hørte om de små Nordatlantehavstradere.

Topsejlskonnert »Saturn« af Marstal ex. »Anna Cecilie« NKGM ses her for en god halv vind.

● **Halloj I har glemt at skrive pris på girokortet!**

Dette hører vi stadig folk varskoe. - Der er imidlertid med tuldt overlæg. Thi vi holder stadig arskontingentet på 35. kr., hvilket vel er rimeligt for en enlig pensionist. Der er imidlertid åbent for større indbetaling, og husk i den forbindelse at normaltaksten er 15,- kr. pr. voksen pr. gang og 6,- kr. pr. barn. Her har du et medlemsbevis, der giver gratis adgang til alle herlighederne hele sæsonen. Mange har indbetalt større beløb, også firmaer l. eks. Bliv endelig ved med det. Medlemskontingentet er en af basiserne for vores statstilskud. Vi kan absolut ikke klage - tværtom, fortsæt endelig den lagte lime. Og benyt dig så at tjansen til at kigge ind, her er mere end du tror - du er faktisk medlem af et søfartsmuseum af format. Medlemskab giver 5,- kr.s rabat på vore 14 reproduktioner og 4 forskellige plakater, så der er penge at hente. - For øvrigt kan du spare portoen og turen på posthuset ved at indbetale kontingentet direkte på museet, vi er der på alle hverdage (mandag-fredag) kl. 8-16. Ring blot på dørklokken, som sidder der for det samme. - KIG IND!